

Budućnost je u rukama roditelja

Vrline su vječne, stoga učimo djecu pravom, bitnom.

Svijet će spasiti jedino ljudi koji idu pravim putem

Duboko u sebi svi čeznemo za boljim svijetom. Njega može stvoriti samo bolji pojedinac i upravo nam je stoga želja objasniti zašto je budućnost u rukama roditelja (i zajednice koja ima ulogu obitelji).

Poznato je da čovjeka određuju naslijeđe, okolina u kojoj živi te vlastita aktivnost. Nepobitno je da se okolina u kojoj djeca odrastaju posljednje desetljeće suštinski promijenila, i počela pretjerano zagađivati njihov unutarnji svijet:

- filmovima agresije, poplavom nasilnih videoigrica, nasiljem u svijetu oko nas
- rušenjem vrijednosti - časti i poštenja, ljudske riječi, rada, odgovornosti, reda i discipline - kao uvjeta civiliziranog i humanog življenja, uvažavanja potreba drugog, istine i pravde
- s obezvrjeđivanjem dolazi i odricanje od najvećeg dara ili svetinje - života

- nametanjem pogrešnih vrijednosti (ovisnost o potrošnji, materijalnim dobrima, snovi o lakoj zaradi - kladionice, nagradne igre, svijet show businessa...), ponižavanjem samoga sebe ovisnošću o pušenju, alkoholu, drogi.

Ali, nije baš sve izgubljeno i crno. Obitelj kao osnovna jedinica društva sve negativne utjecaje može preobraziti u pozitivno, prije svega **ljubavlju, bliskošću i povjerenjem**, jer roditelj najviše od svega želi dobro svom djetetu (čak i ako to ne zna pokazati), a temelje izgrađene u obitelji rijetko mogu ugroziti bilo kakvi drugi utjecaji. Kao rezultat pozitivnih namjera i nastojanja, stvara se bolji svijet.

Stoga pokušajmo izdvojiti glavne uloge obitelji, upućujući i na stvarne mogućnosti i načine ostvarenja boljeg, zdravog svijeta kojim će dominirati duh tjelesnoga, duševnoga, socijalnoga i ekonomskog blagostanja, ali bez bolesti.

Stvaranje sustava vrijednosti

Moralnost se, sa svim humanim vrijednostima koje podrazumijeva, usvaja prije svega u obitelji, a svi drugi odgojni utjecaji tijekom odrastanja samo su nadogradnja. Pošteno življenje izrasta iz obitelji, isključivo učenjem na primjeru, zajedničkim življenjem vrednota.

Od roditelja se usvaja odnos prema istini, poštenju, radu i odgovornosti, dosljednosti i upornosti. U obitelji se uči voljeti čovjeka, uvažavati ličnost drugog s potrebama i željama, pravima i obvezama, empatiji i toleranciji. I najmanja djeca razlikuju dobro od lošeg, a razgovorom o životnim situacijama dijete uči što je i zašto ispravno, da ima pravo pogriješiti, da ima pravo na osjećaje, da ih treba izraziti, uči se neodgovarajuće ponašanje zamijeniti odgovarajućim i prihvatljivim. Lako će shvatiti i to da svojim ponašanjem zadovoljavamo potrebe, što čine i drugi, te da se razgovorom uvijek može pronaći dobro rješenje svakog problema.

Dijete prihvaća da će dobre namjere imati i dobre posljedice, čak i kad se tako ne čini. Uči prihvaćanje svakog trenutka kao dragocjenoga, a posebno je važno njegovati stav zahvalnosti za sve što jest i što imamo. Imamo uvijek onoliko koliko je stvarno potrebno, a ljubav prema drugom čovjeku treba praktično pokazati na različite načine. Podijeliti možemo lijepu riječ, vrijeme, dobra djela (pomoć) te stvari i novac, ako imamo sreću da imamo više od onoga što stvarno trebamo i da ih možemo dijeliti sa slabijima i nemoćnijima od nas, a to će stvarati osjećaj korisnosti.

U sustavu vrijednosti posebno mjesto ima i isticanje vrijednosti i veličanstvenosti života te brige o zdravlju tijela (prehrana, dovoljno sna, kretanje i bavljenje sportom), jer je jedino zdravlje uvjet blagostanja, sreće i sklada, ono je najviše dobro. Bez zdravlja sve postaje nevažno. Učeci na primjeru, djeca prihvaćaju odgovorno ponašanje prema svom i tuđem zdravlju. Trebamo isticati i važnost usavršavanja duha i učenja - stjecanja znanja, vještina i vrlina u najširem smislu.

Bitno je vlastitim primjerom poticati dječju kreativnost, otkrivanje i istraživanje, čitanje i bavljenje kulturnim aktivnostima, njegujući stav da smo to bogatiji što više znamo, da je znanje stvarno bogatstvo i uvjet vlastitog napretka, kao i napretka zajednice u cjelini.

Za humanije življenje nužni su poticanje i uvažavanje slobode i odgovornosti, individualnosti (imati stav, biti svoj), potencijalne savršenosti i neponovljivost svakog bića, ali i prihvaćanje različitosti, uz poticanje širenja vidika, otvorenosti te izbjegavanje svake isključivosti, ograničenosti ili zatvorenosti. Djeca vrlo lako shvaćaju da svatko ima pravo na svoj pogled na svijet, na navike i interese te da je doseg civiliziranosti dopustiti svakom slobodu, dokle god ga se ne tiče, to jest dok ga ne ugrožava, a to se lako ilustrira zaključkom da je svijet bogatiji što je u njemu više različitosti.

Ne zaboravimo ni važnost primjera jačanja ekološke svijesti, očuvanja okoliša, svakog bića i našeg planeta.

Fundamentalno povjerenje

Osjećaj sigurnosti u životu, osjećaj da se svemir razvija kako je najbolje, da je život radost, užitek, otkrivanje, davanje, veličanstven i vječan, da uvijek ima smisao, da su životni problemi stuba na putu napretka i da uvijek imaju rješenje - uvijek potvrđuje obitelj.

Obitelj je ljubav, sigurnost, brižnost, prihvaćanje i kad nismo savršeni. Samo tako se uči prihvaćati i voljeti sebe i druge, a kome je ukazano povjerenje, rijetko će ga iznevjeriti.

U ova nemirna vremena, čak i kad nam je teško, pronađimo optimizma i potkrijepimo nadu mladih u neku lijepu budućnost, uz uvjerenje da je *svatko kovač svoje sreće i jedini djelić svemira koji možemo promijeniti*, a da sami stvaramo svoju realnost. Potaknimo djecu da imaju snove i ciljeve i daju sve od sebe da ih ostvare. Ističimo **važnost životne radosti i sreće** kao cilja života.

Zaboravlja se da je sreća duhovna kategorija, da je nema izvan nas i da se ne može kupiti i postići materijalnim, da smo ljudi samo s drugima i da ispunjenje donosi samo ono što je zaslužno, uz trud stečeno (sve što je vrijedno nije lako) i kad moje dobro pridonosi višem dobru. Njeguimo vjeru u ljude kao dobra bića, učimo ih da pomažu i žele svakome bolje jer tako dobro raste (ono čemu posvećujemo vrijeme i energiju, raste). Tako svi postajemo zadovoljniji, stabilniji, smireniji. Tome svakako pridonosi isticanje važnosti vlastitog mira (*mir počinje sa mnom*), pa ih navikavajmo na vježbanje opuštanja, što je alat i uvjet postizanja mira.

web stranica koja brine o Vašem zdravlju

www.vasezdravlje.com

Bitno je vlastitim primjerom poticati dječju kreativnost, otkrivanje i istraživanje, čitanje i bavljenje kulturnim aktivnostima, njegujući stav da smo to bogatiji što više znamo, da je znanje stvarno bogatstvo

Razvoj samopouzdanja

Samopouzdanje kao osjećaj da smo vrijedni ljubavi i da smo sposobni, ključ je uspjeha u životu. Najmanje se razlikujemo po mogućnostima i sposobnostima, bit je u samopouzdanju, a obitelj mu je, opet, temelj.

Djeca koja visoko u sustavu vrijednosti imaju učenje (kao ljubav prema učenju i naviku, nužnu i trajnu životnu aktivnost našeg mijenjanja i usavršavanja), uvijek će imati ugodnije iskustvo u svakoj novoj situaciji i više samopouzdanja.

U svemu je bitno kao polazište prihvatiti djetetovu jedinstvenost, neponovljivost: upravo ovakvi bitni smo u svemiru jer bez nas ne bi bio isti. Dijete ima pravo na vlastiti put i na ambicije. Najvažnije je otkrivati jake strane i darove djeteta te ga u tome poticati, pružajući mu priliku za bavljenje najraznovrsnijim aktivnostima i poslovima, bez nametanja za nas poželjnih rezultata. Neka isproba najraznovrsnije hobije i izvanškolske aktivnosti, one prave će opstati. Dosada je opasna. Iako djeca trebaju akciju i izazove, jer zaokupljenost stvara ispunjenje, s aktivnostima ne treba pretjerivati.

Uvijek trebamo imati na umu da je uspjeh najbolji motiv. Stjecanju vjere u sebe pomaže toplije ophođenje, s više srca, afirmativno i optimistično. Suparništvo, konkurencija i uspoređivanje uvijek su štetni. Iako svoje mogućnosti i odrasli i djeca mogu razviti samo ako imaju osjećaj poklonjenog povjerenja, činjenica je da oko 90 posto nastavnika, roditelja i pretpostavljenih ima autoritarni stil odgoja i ponašanja. Povjerenje se najbolje postiže odobravanjem i pohvalom (danas na jednu pohvalu dolazi 10 pokuda ili kazni!). Uspješna djeca u svim aktivnostima dobivaju više pohvala, ohrabrenja, a manje kazni.

Strah je najveći neprijatelj učenja i razvoja samopouzdanja. U strahu mozak ne funkcionira, on je blokiran za bilo kakvu aktivnost. Ako osjećaju manje straha, bit će i marljiviji; što manje krutih pravila, bit će fleksibilniji. Dijete treba znati granice (*zahtijevam jer te poštujem*; tko traži više - stalo mu je), ali i ono ima pravo na kontrolu situacije. Važno je da roditelji izraze svoja očekivanja i dopuste djetetu da izrazi osjećaje.

Stoga, valja što češće pitati dijete je li zadovoljno uspjehom, aktivno slušati, uživjeti se u situaciju djeteta, uvažavajući njegov napor, i uvijek dopustiti da kaže misli li da može bolje i želi li pokušati, a pogreške prihvaćati kao dio učenja. Neodobranje valja odlučno izraziti, ali ne osuđivati i prekoračiti. Istodobno, bitno je da dijete zna da je bezuvjetno voljeno, i to mu treba često pokazivati. Ako dijete ponovljeno radi nešto neuspješno, roditelj će pomoći da mijenja ponašanje pokazujući mu kako da se popravi i nudeći mogućnost izbora uz djetetovo **predlaganje što više mogućnosti** (razlozi za i protiv, predviđanje posljedica: što se može dogoditi ako...). Neka iskusi posljedice svog ponašanja, a loše neka pokuša nadoknaditi pozitivnim.

I, upamtimo, humor je začin životu, daje odmak koji olakšava i najteže situacije. Za stvaranje osjećaja samopouzdanja važne su i vještine koje se ne uče u školi (spremanje sobe, briga o autu, o kuć-

nom ljubimcu, kuhanje i pranje posuđa), a svladavanje zadataka stvara ponos. Ne zaboravimo ni to da djeca imaju pravo na odmor, zabavu, druženje s vršnjacima, na prijateljstva i tajne.

Put do cilja vrijedniji je od cilja samog

Sve je bitno i svi smo važni jer se djeca ugledaju na nas, a kako jedino primjer odgaja (*nema ničeg strašnijeg od mudrih riječi praćenih lošim primjerom*), budimo im primjer.

Ako ih ne potičemo, možda i neće tražiti više u životu. Uvijek priznajmo trud, volju, pokušaj, pa i najmanju pozitivnu promjenu, jer *put do cilja vrijedniji je od cilja samog*.

Važno je da djeca znaju da smo im podrška, da smo im zahvalni za učenje, iskustvo i ljubav koju su nam donijeli u život i kako nam je najvažnije da budu sretni i zadovoljni ljudi. Neka svaki tren žive ispunjeno. Potičimo ih da maštaju, pomiču granice, postavljaju ciljeve i lete za svojim snovima, težeći njihovu ispunjenju. Tako će postajati bolji ljudi, jer samo su sretni ljudi dobri, a dobrotu kao vrhunska vrlina je ono čega svijetu manjka. A manjka i mira, poštenja i zahvalnosti.

Vrline su vječne, učimo ih pravom, učimo ih bitnom. Svijet će spasiti jedino ljudi koji idu pravim putem. Izbor je naš, svi smo odgovorni. Stoga budućnost doslovno jest u rukama roditelja. Novi, humaniji i čovjeka dostojan svijet, u kojem će svatko imati pravo na sreću, zdravlje i blagostanje, stvorit će jedino djeca koju odgojimo u tom duhu. No, ako nam se i učini da su mladi u nečemu negativni, „lošiji od nas“, sjetimo se...

... **„Živimo u dekadentnom vremenu. Mladi više ne poštuju roditelje. Drski su, nestrpljivi, posjećuju taverne i nemaju nikakve samokontrole.“** (natpis iz egipatske grobnice, 3000 godina prije Krista)